

Mengbalen voor droge koeien

Gemengd droogstandrantsoen in plastic balen voorkomt broei en opstartproblemen na afkalven

Voor ruim 25 euro per koe laat Henk Mateman uit Vragender een uitgebalanceerd rantsoen voor droge koeien mengen en in ronde balen persen. Op zijn bedrijf realiseert hij daarmee hogere productiecijfers en een betere koegezondheid. 'Je kunt best honderd koeien per man melken, maar dan moet je wel zo veel mogelijk trammelant zien te voorkomen.'

Elke voerfabrikant vertelt tegenwoordig hoe belangrijk het is om de koeien in de droogstand goed te voeren. Een structuurrijk rantsoen met weinig kali en een juiste kationen-anionenbalans voorkomt opstartproblemen voor de nieuwe lactatie. Dat snap ik wel, maar praktisch is het niet altijd eenvoudig uit te voeren.'

Melkveehouder Henk Mateman uit Vragender melkt honderd koeien en schetst het dilemma waarmee niet alleen hij, maar veel meer veehouders te maken hebben. 'Tot twee jaar geleden voerden wij de droge koeien het restvoer van de melkkoeien. Je weet dat het niet goed is, dat zo'n rantsoen te energierijk is. Maar we voeren ongemengd en zonder een

voermengwagen vreet een koe echt geen stro in de droogstand.'

Een baal van 1000 kilogram

Mateman vond vervolgens de oplossing om een speciaal rantsoen voor de droge koeien te laten mengen en in te kuilen in ronde balen. 'Ik heb zelf ooit geleerd dat een goed droogstandrantsoen bestaat uit een derde mais, een derde kuil en een derde graszaadhooi. Door dat te mengen en vervolgens in balen te wikkelen zorg je ervoor dat je, ondanks de kleine groep koeien, een broeivrij rantsoen voert.'

Recent heeft Mateman voor de derde keer ronde mengbalen met daarin zijn zelf samengestelde droogstandrantsoen laten maken. Loonbedrijf Heersink uit Aalten mengde in anderhalf uur tijd vijf vrachten vol (foto 1). Na voldoende mengtijd (foto 2) werd het voer op een rij

van veertig meter op het pad langs de stal uitgereden (foto 3). 'Het voer moet over een grote lengte worden verspreid, anders past de trekker met de balenperser niet goed overheen', legt Mateman uit.

Het loonbedrijf CWV Miste raapt vervolgens met de balenperser met wikkelaar het voer op en perst het in balen die gemiddeld 800 tot 1000 kilogram wegen (foto 4). 'Het is belangrijk dat de baal meteen gewikkeld wordt, anders valt hij uit elkaar', merkt Mateman op. De perswikkelaar maakte van de vijf wagens in totaal elf balen (foto 5).

'Per droge koe voer ik een baal in totaal', vertelt Mateman, die bij zijn koeien een droogstand van 42 dagen nastreeft. 'Ik reken per koe 12 kilogram droge stof per dag. De groep droge koeien varieert in grootte, maar momenteel voer ik een baal eens per vijf of zes dagen op.'

De eerste keer dat Mateman werkte met de mengbalen hield hij een kleine voerproef. Een deel van de koeien kreeg het oude rantsoen (het restvoer van de melkkoeien) en een deel van de koeien kreeg het nieuwe droogstandrantsoen. 'Het is een momentopname,' zo houdt Mateman een slag om de arm, 'maar de bsk van de koeien met het speciale droogstandrantsoen bleek gemiddeld vier punten hoger. Ik heb er gewoon een goed gevoel bij en daarom ga ik ermee door.'

Trammelant voorkomen

Mateman mengt geen mineralen mee, maar strooit deze op het moment van voeren. 'Mineralen en vooral vitamines kunnen door het inkuilproces verloren gaan', zo weet hij. 'Bij het voeren snijd ik de "pet" van de baal af en schep twee keer per dag de benodigde hoeveelheid voer eruit. Je zou ook de baal voor het

voerhek kunnen zetten en dagelijks kunnen aanschuiven, maar mijn manier zorgt ervoor dat ik nog nooit broei ben tegengekomen.' Mateman gebruikt het rantsoen voor de far-offgroep van de droge koeien. De close-upgroep, koeien veertien dagen voor afkalven, krijgt er naast het droogstandrantsoen de helft van het melkveerantsoen en drie kilogram speciale droogstandbrok bij. Het mengen van het voer, dat anderhalf uur duurt, en het maken en wikkelen van de balen resulteerde in een rekening van 26,75 euro per baal. 'Kan het uit? Dat kan ik niet met cijfers onderbouwen. Wel weet ik dat je hiermee lebmaagverdraaiing of slepende melkziekte voorkomt. Je kunt best honderd koeien per man melken, maar dan moet je wel zo veel mogelijk trammelant zien te voorkomen.'

Jaap van der Knaap

Henk Mateman: 'Ik reken voor iedere droge koe een baal ruwvoer'

- 1 Vijf vrachten mengen in anderhalf uur tijd
- 2 Voldoende tijd nemen om hooi goed te mengen
- 3 Over een lengte van 40 meter wordt het voer gelost
- 4 De balen worden na het persen meteen gewikkeld
- 5 Een voorraad balen voor de komende maanden